

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jncipiunt statuta predicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

nostrum prehabita matura deliberatio
ne adhibuimus p nobis et ecclesia nra
p dca. idcirco sigillū nrm in signū presti
ti cōsensus et auctoritatis a nobis et a
toto cōcilio puiciali pntibus durimus
apponēdū. Actum et datum die et loco
de quibus in ipso instrumēto fit mentio
Anno. M. C. C. vicelimo scdo. Et nos
Godefridus dei gratia Sniaburgē. ec
clesie eps quia oibus cōtēntis ic. vt sup
Eniūsis pntes lras vsuris et au ditu
ris Adolphus dei gratia Leodiē Eps
salutez et cognoscere veritatē Nouerit
tis q quia venerabilis in christo pat et
dñs herman? eadem gratia eps heneñ.
vices nras gerens in pōticialibus et
Lenoldus de northoff canonic? Leod.
procuratores nri ipi cōcilio puouiciali
Reuerēdi in christo pns et dñi. dñi hē
rici dei gratia sanctē Colōn ecclesie ar
chiepi colonie celebrato de q in instru
mento publico cui pns nra lra transsu
gitur fit mentio noie nro et ecclesie no
stre interfuert ac oibus et singulis cō
tēntis et expressis in eodē instrumēto
et pserim progationi statutoz synoda
lum bone memorie dñi Engilberti Co
lōn archiepi ad totā puincia Colōn a
hīsq; in dicto instrumēto cōtēntis tāq;
utilibus et necessarijs ecclesijs ecclesi
asticis q; personis et earū reb? p nobis
et nra ecclesia noie pcuratorio cōsenser
runt. Idcirco nos ea que p ipos in hoc
negocio acta sunt ratificātes et approbā
tes sigillū nrm pntibus durimus appo
nendū. Dattū āno dñi. M. ccc. vicelimo
scdo in crastino beati martini epi.

Incipiūt capitula

statutoz ecclesie Coloniens? editorum a
bone memorie dño Sifrido archiepisco
po Coloniensi.

Primo de vita et honestate cle
ricoz
Item de cohabitatoribus et cō
cubinarijs.

Item de statu claustralū et religioz.
Item qualiter clerici et maxime sacer
dotes populū regētes vel plebē in ad
ministracione septem sacramentoz que
cōtinēt in hoc versu. Baptis. eris. vni
go. via. penitet ordinis iungo. se habere
debeant et primo de baptismo.

Item de sacramento confirmationis.
Item de sacramento extreme vntu
onis.

Item de sacramento eucharistie sine al
taris cum missa celebratur.

Item de sacramento cōfessionis et pe
nitentie.

Item de ordinibus. et qui ad ordines
admitti debeant.

Item de matrimonio.

Item de sepulturis et cimiterijs.

Item de bonis ecclesiarū nō alienandis.

Item de malefactoribus ad ecclesiam cō
fugientibus.

Item de vsurarijs manifestis.

Item de clericis in ecclesijs vel capell
lis celebrantibus sine nra vel archidia
conorum licentia.

Item de executione mādatoz nro
et curie nostre Colōn.

Item de testamentis

Item de obseruatiōe interdicti quali
ter sit obseruandum.

Incipiunt statuta predicta.

Item de clericis q̄liter eos cum
modestia sobrietate vite mūdi
tia in domo dñi opz cōseruari.
vt sibi et alijs verbo proficiant et exē
plo p sacros canones et sanctorum pat
rum et predecessoz nostrorum tra
ditiones sufficienter sit prouisum. tamē
quia nōnullos ex ipis clericis. presertim
illos qui p ecclesias positi sunt ad regi
mē aiarū in obseruacione dicte puuic
desides inueniri et iparū statum multū
pliciter deformari.

De Sifridus dei gratia sancte
 Coloniensis ecclesie archiepiscopus sacri imperii
 perij p Italia archicamerarius.
 huius desiderii imo negligentie quantum possi-
 sumus occurrere cupientes et quod di-
 gnus est in eorum conuersationibus vi-
 ta et moribus reprehendi per innotatio-
 nem que circa hec statuta sunt ab anti-
 quo et appositione que qualitas tempo-
 ris addere nos compellit nos clericos
 in omnibus deo placitis salubriter refo-
 mare cum firma spe et fiducia ut si integre
 fuerit sacerdotium ecclesie dei florebit si-
 curitatem et in spiritualibus et temporalibus be-
 neficiatione a domino recipiet salutare. Sa-
 cram et generale synodum propter pericu-
 losam statum ecclesie Coloniensis et predecesso-
 rum nostrorum occupationes aliquantis tem-
 poribus premissam ad quam convocatis
 et convenientibus omnibus prelatibus monaste-
 riorum et ecclesiarum ac clericis nostris sub-
 ditis statuimus et ordinamus ut syno-
 dus generalis ex nunc in antea in eccle-
 sia Coloniensis in crastino die. Innocentis
 ab omnibus prelatibus et clero annis singulis
 in perpetuum celebretur ut omnes clerici tam
 religiosorum quam secularium ecclesiarum. et cler-
 ici seculares nostre civitatis et diocesis ad
 ipsam synodum sanctam accedant reuerenter
 Et in veniendo stando morando et re-
 deundo in via et hospitibus se edecent
 habeant ne laicis ex eorum verbis vel fa-
 ctis scandalum generent. Et intrent syno-
 dum Abbas cum albis stolis et cappis cho-
 ralis desuper de serico vel samito. Alii
 vero prelati seculares cum pellicis et sup-
 pellicis et cappis de serico vel samito
 Item priores religiosorum cum albis et sto-
 lis Decani christianitatum et archipresby-
 teri cum albis et stolis. Et clerici in sup-
 pellicis Nec alius clericus vel religio-
 sus ibi compareat sine habitu religionis
 vel choralis. Omnes qui sic induti in ipsa
 synodo quousque per nos licentiam prae-
 neant audiri cum mansuetudine et silentio
 que ibi precepta fuerint vel statuta

Si qui vero infirmitate vel alia in-
 evitabili necessitate ad synodum venire
 non poterunt mittant cum suis literis et prius
 sigillis que precipimus ut singuli habeant
 procuratorem qui pro se habeat potestatem de hu-
 iusmodi impedimento faciendi si opus
 fuerit iuramento. Et in ipsis literis se obli-
 gent quod statuta huiusmodi observabunt. Item
 capitula et quilibet collegia per unum vel
 per duos procuratores de ipsorum collegio
 comparebunt ad observationem statutorum
 in procuratoribus se obligantes similiter. Et
 omnes iuramentum comparebunt in synodo. Quod
 sub pena excommunicationis late sententiae pre-
 cipimus. Nulli modicissimam summi consolida-
 tionem infirmitas urgeat corporalis
 Item ne ignorantia statutorum vel pre-
 ceptorum synodi aliquem valeat excusare
 Statuimus et precipimus sub pena excom-
 municationis quam in omnes et singulos con-
 tra venientes in his scriptis ferimus
 quod quilibet sacerdos ecclesiam vel capellam
 officians vel plebem regens procu-
 ret et efficiat cum effectu quod infra unum
 mensem ab hac die numerandum statutorum
 et preceptorum synodaliu copias habeat
 de verbo ad verbum ut ea frequentiter
 legens et voluens sciat inexcusabiliter ex-
 scire possit ad quod teneatur. et qualiter
 in omnibus debeat se habere. Et in pro-
 ximis deinde singulis synodis genera-
 libus in manu sua secum deferat et pu-
 blice representet. sciens quod cum excom-
 municatione sequetur pena alia huiusmodi
 mandati transgressorem.

De vita et honestate clericorum

Et concilio generali statuimus
 et precipimus quod universi cleri-
 ci continenter et caste vivant ab
 omni libidinis vicio precauentes qua-
 tenus in conspectu omnipotentis dei
 puro corde et mundo corpore valeant
 ministrare et qui comprehensi fuerint
 Lij.